

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 8 mart 2024-cü il №18 (2829) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə Azərbaycan qadınlarına təbrik

Hörmətli xanımlar!

Sizi Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə səmimi-qəlbən təbrik edir, həminizə can-sağlığı, səadət və gələcək işlərinizdə yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

Azərbaycan xalqı hər zaman qadına dərin ehtiram bəsləmiş, ana haqqını uca tutmuşdur. Ölkəmizdə dövlət qadın siyasetinin başlıca prinsipləri bu çoxəsrlilik zəmin üzərində formalasdır.

Zəngin mənəvi-əxlaqi sərvətlərimizin qorunub saxlanması və günümüzədək layiqincə yaşıdırmasi analarımızın adı ilə six bağlıdır. Gözəlli, zərifliyi və nəcibliyi ilə seçilən Azərbaycan qadınları həmcinin hünər və iğidlik göstərərək tariximizə parlaq səhifələr yazımışlar. Onlar taleyülü bütün sınaq anlarında həmişə cəmiyyətimizə əsl mənəvi dayaq olmuş, 44 günlük Vətən müharibəsindəki fədakarlıqları ilə bu gerçəyi bir daha sübuta yetirmişlər.

Xalqımıza xas ənənəvi aile dəyerlerinə sadıq qalan çağdaş Azərbaycan xanımları, eyni zamanda, güclü müasirlik duyusuna və yenilikçi təbiətə sahibdir. Mədəni tərəqqi yolunda əzmələ çalışmış maarifpərvər sələflərinin yaradıcı düşüncəli davamçıları kimi onların hazırlığı yüksək ictimai nüfuzu və səhiyyə, təhsil, mədəniyyət, elm sahələrdəki mühüm nailiyyətləri ölkəmizin hərəkəfli inkişafını seviyyələndiren amillərdəndir.

Biz müstəqillik dövrümüzün şərəfi və qururverici mərhələsindəyik. İnanıram ki, Azərbaycan qadınları gənc nəslin vətəne, milli ideallarımızın təcəssümü olan dövlətçiliyimizə sədəqət ruhunda yetişməsini bundan sonra da xüsusi diqqətdə saxlayacaq, cəmiyyətin yüksəlisinə ahengdarlıq qazandıran dolğun sosial-mədəni fəaliyyətləri ilə parlaq gələcəyimiz naminə qu-ruculuq işlərində yaxından iştirak edəcəklər.

Hörmətlə,

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 6 mart 2024-cü il

Əbədiyaşar Ümummilli Lider

Tarixin yetirdiyi görkəmli şəxsiyyətlərdən olan Heydər Əliyevin parlaq siyasi zəkası sayəsində iki əsrin və iki minilliyyin qovuşağında Azərbaycan öz müstəqilliyini, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyaraq üçüncü minilliye inamla qədəm qoydu. Ulu Öndərin zəkəsi bütün sədləri yararaq və qarşıya çıxan çətinlikləri dəfədək, Azərbaycanımızı olduqca mürəkkəb bir zamanın firtinalı dalgalarının arasından salamat çıxaraq, ona həm bölgədə, həm də dünyada layıqli yer qazandırdı. Ulu Öndər olduqca mürəkkəb bir dövrde Azərbaycan dövlətçiliyini parçalanma, məhv olma tehlükəsindən xilas etdi. Müasir dünyamızın ən aktual çağırışlarına yüksək siyasi məharətlə cavab vermək bacarığı ilə XX və XXI əsrlərin tənənnimə siyasi xadimi kimi tanındı. Xalqımızın yetirdiyi nadir dövlət xadimlərindən olan dahi rəhbər həyatı boyu xalqını, Vətənini düşündü. Dahi şəxsiyyətin ürəyi Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi, doğma xalqının xoşbəxtliyi üçün çırpındı. Bir dövlət rəhbəri kimi ölkənin ən çətin anlarında onu xilas etmək üçün misilsiz fədakarlıqlar göstərdi.

Xalqımızın dövlətçilik tarixinə görkəmli və uzaqqorən siyasi xadim kimi daxil olan Heydər Əliyev özünü həm də təcrübəli sərkərdə, demokratik dövlət xadimi kimi tanıdı. Dahi rəhbərin müdriki daxili və xarici siyaseti Azərbaycanın gələcək inkişaf perspektivlərini müəyyən etdi. Azərbaycan dövlətçiliyinin gələcəyinə yönəlmüş bu fealiyyət konsepsiyasına gənclərin hərbi vətənpərvərlik təribyəsi də daxil idi. Bu konsepsiyanın əsas müddəələri Ulu Öndərin müxtəlif nitq və çıxışlarında öz əksini təpib. Azərbaycanda müstəqil dövlət quruculuğu kimi taleyülü bir məsələnin həyata keçirildiyi ən çətin və ən şərəflə dönəmdə xalqın iradəsinə vahid məqsədə yönəltmək zərurətinidə ilk dəfə Ulu Öndər gördü və buna nail oldu.

Hər bir müstəqil dövlətin varlığında onun ordusu mühüm rol oynayır. Bu gün hər bir azərbaycanlı qururludur ki, onun yenilmez ordusu var. Bu yenilmez ordunu Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev formalaşdırıb. Müasir

Azərbaycan Ordusu müstəqilliyimizin polad sıperi, xalqımızın yenilməz dayağıdır. Ulu Öndər deyirdi: "Azərbaycan dövlətinin əsas sütunu onun Silahlı Qüvvələridir. Ona daxil olan bütün hərbi strukturlarıdır. Bunların içərisində birinci yerde Milli Ordumuzdur. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin ən dəyərli nüticələrindən biri Milli Ordumuzun yaranması, təşkil olunması, onun müasir təleblərə uyğun hazırlanmasıdır. Hər hansı bir dövlət öz dövlətçiliyini qüdrətli etmək isteyirse, onun güclü ordusu olmalıdır. Biz bu gün böyük iftخار hissi ilə deyə bilərik ki, tarixi baxımdan çox qısa bir zamanda Azərbaycanda güclü Milli Ordu varındı".

Bu gün ordumuzun şəxsi heyətinin qarşısında dövlətimizin ərazi bütövlüyünün, tehlükəsizliyinin təminatçısı kimi mühüm vəzifə dayanır. Bu vəzifəni vaxtında və qüsursuz yerinə yetirmek üçün hərbi qulluqçulardan yüksək vətənpərvərlik və dövlətçilik ruhu, mənəvi-psixoloji hazırlıq, döyük hazırlığı, ciddi intizam kimi ali keyfiyyətlər tələb olunur. İstər müstəqilliyimizin qorunmasına, istərsə də dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsində Azərbaycan Ordusunun uğurları Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin dövlətçilik və sərkərdelik qüdrəti ilə bağlıdır.

1993-cü ilin noyabrında Ulu Öndərin Prezident və Ali Baş Komandan kimi xalqa müraciətindən sonra ordu quruculuğunda mühüm dönüş yarandı. Əslində, həmin müraciət Azərbaycan Ordusunun yenidən təşkilinən yeni prinsiplərini müəyyən etmişdi. Həmin vaxtlarda düşmən güclü texnika ilə irimiqyaslı hücumu keçmişdi. Azərbaycan xalqının Ümummilli Liderinin çağırışı xalqı ayağa qaldırdı. "Hər şey cəbhə üçün, hər şey qələbə üçün!", "Ordu ve xalq yekdildir!" şüurları sözdən əsl heqiqətə çevrildi. Düşmən Azərbaycan Ordusunun gücünü gördü. O döndə Azərbaycan Ordusu düşmənə ağır zərbələr endirərək onu hərbi əməliyyatları dayandırıb danışqlar masasına oturmağa məcbur etdi.

Azərbaycan Ordusunda hərbi vətənpərvərlik təriyəsi işinin ardıcılı, dönmədən və məqsədə uyğun şəkildə həyata keçirilməsini təmin edən konsepsiya lay-

həsində respublikamızın suverenliyinin qorunması, ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi, dövlətə və dövlətçiliyə, Prezidentə sədaqət, Vətənə və torpağa yüksək məhəbbət, düşmənə nifret hissiniñ gücləndirilməsi, hərbi və tarixi ənənələrə sadıq, onların öyrənilmesine güclü maraq və s. kimi prinsiplər böyük əhəmiyyət kəsb edir. Ulu Öndər müstəqilliyi qoruyub inkişaf etdirmək kimi tarixi missiyani həyata keçirən Azərbaycan Ordusunun möhkəmləndirilməsini və onun cəmiyyətin daim diqqət mərkəzində saxlanmasıni xüsusi qeyd edirdi: "Ordu mövzusu, ordumuzun yaranması bizim bütün həyatımızda əsas mövzulardan biri olmalıdır və bu vəzifələri biz ardıcılı surətdə həyata keçirməliyik".

Ulu Öndər tariximizi, Ana dilimizi, milli dəyerlərimizi, müqəddəs İslam dinimizi, milli adət və ənənələrimizi qoruyub saxlamağı, onları mənəvi əsasa çevirməyi tövsiyə edirdi: "Vətənpərvərlik böyük bir məfhumdur. Bu sadəcə orduda xidmət etmək deyil. Vətənə sadıq olmaq, Vətəni sevmək, torpağa bağlı olmaq - budur, vətənpərvərlik".

Çağdaş Azərbaycanımızın inkişafı namə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin dövlətçilik fəaliyyəti, zəngin siyasi ərsi tarixin hər dönməndə dərindən öyrənilməlidir. Dahi rəhbərin əbədiyyət qazanan ömrü Azərbaycan xalqının parlaq gələcəyinə nur saçan sənəməyə Gənəşdir. Onun ürəyi xalqımızın yolu məşəltək yandı.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kürsünü uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev ordumuzun daha güclü, qüdrətli olması üçün ardıcılı, səmərəli iş aparır. Bu gərgin zəhmətin bəhəri göz qabağındadır. Ataların yolu oğulların yoludur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Müzəffər Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev ona olan bütün ümidiyi layiqince doğruldur və Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasetini yeni mezmən və keyfiyyətdə uğurla davam etdirir. 20 ildir ki, Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan bütün sahələrdə yüksək inkişafa nail olub, qüdrətli ölkəyə, Cənubi Qafqazın lider dövləti olaraq, regionda sülhün, sabitliyin təminatçısına çevrilib. Dövlətimizin başçısı çıxışlarının birində fəxrə bildirirdi: "Mən hər zaman çalışmışam ki, atamın yoluna sadıq olum. 2003-cü ildə ilk dəfə Azərbaycan xalqı mənə etimad göstərəndə seçkilərdən əvvəl mən demişdim ki, əger siz mənə bu inamı, etimadı göstərsəniz, mən Heydər Əliyev siyasetinə sadıq olacağam, bütün istiqamətlər üzrə onun yolu ilə gedəcəyəm. Şadam ki, sözümə sadıq oldum, sözümü tutdum".

Ulu Öndər Heydər Əliyevin qurucusu olduğu müasir Azərbaycan Ordusunu Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında 30 ilə yaxın düşmən işgalində qalmış torpaqlarımızı azad etdi. Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü tam təmin olundu. Ata vəsiyyətini yerinə yetirən dövlətimizin rəhbəri cənab İlham Əliyev 8 Noyabr - Zəfər Gündündə Xankəndi şəhərində keçirilən tarixi Zəfər Paradi ilə özünü dünyaya Müzəffər Ali Baş Komandan və Qalib Sərkərdə kimi təqdim etdi.

"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycanın müdafiə nazirinin Türkiyəyə səfəri

Ankarada rəsmi səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Türkiyə Respublikasının milli müdafiə naziri cənab Yaşar Güllər ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, görüşdən əvvəl general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Ankarda Heydər Əliyev Parkını və Türkiyə Respublikasının banisi Mustafa Kamal Atatürkün mavzoleyini - Anıtkabiri ziyarət edib. Azərbaycan nümayəndə heyəti Ümummilli Lider Heydər Əliyevin parkdakı abidəsi və Mustafa Kamal Atatürkün məzəri öününe əklil qoyub, Ulu Öndərlərin xatirələrinə ehti-

General-polkovnik Zakir Həsənov protokola uyğun olaraq şərəf kitabını imzalayıb.

nə əminliyini ifade edib. Müdafiə naziri türkiyəli həmkarına göstərilən qonaq-

Nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə keçirilən görüşdə qonaqları salamlayan qardaş ölü-

pərvərliyə görə minnədarlığıını bildirib. General-polkovnik Zakir Həsənov Azərbay-

ram nümayiş etdirib.

Sonra Türkiyə Respublikasının Milli Müdafiə Nazirliyində təntənəli qarşılıqlama məra-

kənin milli müdafiə naziri onları Türkiyədə görməkdən məmənunuşunu bildirib. Cənab Yaşar Güllər ölkələrimiz

can və Türkiyə dövlət başçılarının səmimi münasibətlərinin digər sahələrə olduğu kimi, hərbi əməkdaşlıq sahəsi-

ki səfiri cənab Reşad Məmmədovun da iştirak etdiyi görüşdə hərbi, hərbi-texniki, hərbi-tehsil və digər sahələrdə əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri, regional təhlükəsizlik və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər müzakirə edilib.

* * *

Martın 6-da qardaş ölkədə rəsmi səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Türkiyə Respublikasının Silahlı Qüvvələrin Baş Qərargah rəisi ordu generalı Metin Gürak ilə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin dostluq və qarşılıqlı inam üzərində qurulduğu qeyd edilib, ölkələrimiz arasında mövcud olan əməkdaşlığın bölgədəki sabitliyi təmin edən əsas amil-

Türkiyə Respublikasında rəsmi səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti qardaş ölkənin Müdafiə Sənayesi Komitəsinin sədri cənab Haluk Görgün ilə görüşüb.

Azərbaycan Respublikasının Türkiye Respublikasında fövqəladə və səlahiyyətli səfiri cənab Reşad Məmmədovun da iştirak etdiyi görüşdə ölkələrimiz arasında hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri, eləcə də birgə layihələr və qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

* * *

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Türkiyə Respublikası-

na rəsmi səfəri çərçivəsində qardaş ölkənin Milli Müdafiə Universitetini ziyaret edib.

Müdafiə naziri fəxri qarvu-

simi olub, müdafiə nazirləri fəxri qarvolun önündən keçib, hər iki ölkənin dövlət himnləri səsləndirilib.

arasında qarşılıqlı inam, etimad və dəstəyə əsaslanan əməkdaşlığın bundan sonra da uğurla inkişaf etdiriləcəyi-

nə də müsbət təsir etdiyini vurğulayıb.

Azərbaycan Respublikasının Türkiyə Respublikasında-

ve qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələlər müzakirə olunub.

* * *

lun öündən keçib, universitetin xatirə kitabına ürək sözlərini yazıb.

(Ardı 3-cü səhifədə)

Azərbaycanın müdafiə nazirinin Türkiyəyə səfəri

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

Türkiyə Respublikası Milli Müdafiə Universitetinin rektoru professor Erhan Akyoncu Azərbaycan nümayəndə heyətini salamlayaraq onlara təhsil müəssisəsinin yaranma tarixi, təhsil sistemi və tədris prosesi

barədə məlumat verib. General-polkovnik Zakir Həsənov Türkiyə ilə digər sahələrdə olduğu kimi, hərbi təhsil sahəsində də əməkdaşlığın və qarşılıqlı təcrübə mübadiləsinin əhəmiyyətini vurğulayıb. Nümayəndə heyətlərinin iş-

tirak ilə geniş tərkibdə keçirilən görüşdə birgə əməkdaşlıq çərçivəsində hərbi təhsilin da-ha da genişləndirilməsi, eləcə də qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra mövzular etrafında müzakirələr aparılıb.

Sonra müdafiə naziri Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyində olan təhsil müəssisələrində təhsil alan hərbi qulluqçularla görüşüb, onların hazırlıq səviyyəsi ilə maraqlanıb və öz tövsiyələrini verib.

General-polkovnik Zakir Həsənov ölkəmizdə ordu quruculuğu istiqamətində həyata keçirilən islahatlardan, Türkiyə Respublikası Silahlı Qüvvələri modelinin Azərbaycan Ordusunda tətbiq edilməsindən danışır.

Müdafiə naziri burada təhsil alan azərbaycanlı kursantların özlərini müasir dövrün tələblərinə uyğun kadr kimi formalaş-

məsi naminə tətbiq edəcəklərinə emin olduğunu vurgulayıb.

General-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin qardaş ölkəyə rəsmi səfəri davam edir.

Baş direktor Qətərdə bir sıra görüşlər keçirib

Azərbaycan Respublikasının müdafiə nazirinin müavini - Baş direktor cənab Aqil Qurbanovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Qətərə səfər edib.

Səfər çərçivəsində cənab Aqil Qurbanov Qətər Dövlətinin baş nazirinin müavini və müdafiə işləri üzrə dövlət naziri Xalid bin Məhəmməd əl Attiyah ilə görüşüb.

Görüşdə ölkələrimiz arasında hərbi, hərbi-texniki sahələrdə əməkdaşlığın cari vəziyyəti və inkişaf perspektivləri, eləcə də qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər müzakirə edilib.

* * *

Qətər Silahlı Qüvvələri tərəfindən Dohada 8-ci Beynəlxalq Dəniz Müdafiə sərgisi və konfransı ("DIMDEX-2024") təşkil edilib.

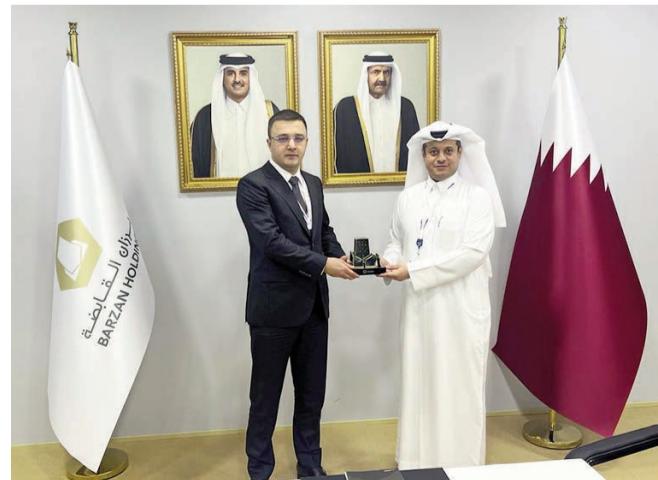
Beynəlxalq Dəniz Müdafiə sərgisi və konfransı

çərçivəsində bu ölkədə səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının müdafiə nazirinin müavini - Baş direktor cənab Aqil Qurbanovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Qətərin "Barzan Holdings" və tabeliyində olan şirkətlərin stendlərini ziyarət edib, holdingin

icraçı direktoru Abdullah Əli-Xater ilə görüşüb.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələlərə dair etraflı müzakirələr aparılıb.

Müdafiə Nazirliyi Metbuat Xidmətinin materialları əsasında

8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətlə Azərbaycan Respublikasının müdafiə nazirinin təbrikı

Öziz xanımlar!

Sizi 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətlə təbrik edir, hər birinize ən xoş arzularımı bildirirəm.

Azərbaycan qadını tarix boyu şərəflə və müqəddəs ana adını uca tutmaqla müdrikliliyi, idarəetmə strukturlarında işgüzarlığı, saflığı və mübarizliyi ilə keçmişimizə ən parlaq səhifələr yazımışdır. Respublikamızın ictimai-siyasi, mədəni həyatında, cəmiyyətdə fəal iştirak edərək Vətənin müdafiəsində və dövlət quruculuğunda xüsusi bacarıq, istedad nümayiş etdirməkə yanaşı, ərazi bütövlüyüümüz uğrunda gedən döyüşlərde cəsərət və qorxmazlığı ilə seçilmiştir.

Dövlətçilik tariximizin şərəflə səhifəsi sayılan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk qərarlarından biri qadınlara seçmək və seçilmək hüququnun verilməsi cəmiyyətdə onların yeri, xüsusi hörmətə və nüfuza malik olduqlarını bir daha xarakterize edir. Respublikamız dövlət müstəqilliyini yenidən bərpa etdikdən sonra da Azərbaycan qadınının cəmiyyətdə əvəzsiz rolü bir daha təsdiqləndi. Milli dövlət quruculuğu prosesində, ölkəmizin sosial-iqtisadi və mədəni potensialının artırılmasında fəal iştirakı Azərbaycan qadınının dünyagörüşünün zənginliyinin, intellektual səviyyəsinin yüksək olmasına bariz nümunəsidir.

Azərbaycanımızın müstəqilliyi, suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə qadınlar da fəal iştirak edib, qəhrəmanlıq, fədakarlıq nümunələri göstəriblər. Vətənimizin azadlığı uğrunda və müqəddəs amal naminə neçə qadın şəhid olub, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülüb. Azərbaycan qadını gənc nəslin Vətənə, dövlətə sevgi, müstəqil dövlətçiliyə və azərbaycanlılıq məfkurəsinə sədaqət ru-

hunda təbiyye olunmasına öz böyük töhfələrini verib və onların xalqa, cəmiyyətə layiqli övlad kimi formalasmasında da əsl vətəndaş, əsl ana kimi əməyini əsirgəmeyib.

Azərbaycanın Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə milli mənəvi dəyərlərimizə, humanizm ideyalarına xidmət edən və ənənərimizi qoruyub yaşadan çoxlu sayıda böyük layihələrin uğurla icra olundasında, eləcə də ölkəmizin müdafiə qüdrətinin artırılmasında və ölkəmizin suverenliyinin, ərazi bütövlüğünün tam bərpa edilməsində Azərbaycan qadını bu gün yaxından iştirak edir, Büyük Qayıdaşa öz layiqli töhfələrini bəxş edir.

Mərhəməti, humanistliyi və xeyirxahlığı, müdrikliliyi, zəngin dünyagörüşü ilə fərqlənən qadınlarımız ordu quruculuğunda da yaxından iştirak edirlər. Azərbaycan Ordusunun bütün qoşun növlərində, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində, hərbi tibb ocaqlarında və digər sahələrdə xidmət edən yüzlərə qadın Vətən qarşısında vəzifə borclarını şərəf və ləyaqətə yerinə yetirir. Mülki işlərdə çalışan qadınlarımızın da əməyi yüksək qiymətləndirilir.

Inanıram ki, Azərbaycan Ordusunda xidmət edən və mülki işçi kimi çalışan bütün qadınlar bundan sonra da ölkə rəhbərliyinin etimadını doğruldacaq, göstərilən diqqət və qayğıya cavab olaraq Vətənə, xalqa, dövlətə sədaqət göstərəcəklər.

Bayramınız mübarək, əziz xanımlar! Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyini qorumağa və möhkəmləndirməyə qadir olan qüdrətli ordusu var.

Hörmətlə,
Azərbaycan Respublikasının
müdafiə naziri
general-polkovnik Zakir Həsənov

Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə "N" hərbi hissəsində bayram tədbiri keçirilib

8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə "N" hərbi hissəsində bayram tədbiri keçirilib. Tədbirdə şəhid ailələrinin ailə üzvləri, Azərbaycan Ordusunda xidmət edən və mülki qulluqçu kimi çalışan qadınlar istirak ediblər.

AZERTAC-in bölgə müxbiri xəbər verir ki, tədbir Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və

Azərbaycanın ərazi bütövülüyü uğrunda canından keçən şəhidlərin xatirəsinin bir dəqiqə-

lik sükutla yad olunması və Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb.

Müdafıə Nazirliyi Birleşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədr müavini İxtiyar Isayev çı-

xış edərək bütün qadınları təbrik edib, onlara xoşbəxtlik, səadət, uzun ömür və can-sağlığı arzulayıb.

Hərbi hissənin qərargah rəisi polkovnik İdris Məhərrəmov öz çıxışında Azərbaycan Ordusunda xidmət edən bütün qadın heyətini bayram münasibətilə təbrik edib və əminliklə vurgulayıb ki, bu gün ölkənin ordusunu quruculuğunda Azərbaycan qadınının əhəmiyyətli rolü var.

Gəncə Qarınzıon İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzi tərəfindən təşkil olunan tədbir rəngarəng konsern programı ilə davam edib.

"Bizim ana Vətənlə, Qoşa çəkilir adın"

Azərbaycan qadını hər zaman cəmiyyətdə işgüzərlüyü, əməksevərliyi ilə seçilib. Qorxmazlığı, döyüşkənliyi ilə də hərb meydanlarında ad-san qazanıb. Azərbaycan qadınının qəhrəmanlığı tarixi filmlərin, bədii əsərlərin əsas süjet xəttini təşkil edib. Qəhrəman, igid qadınlarımızın keçdiyi şərəfli döyüüs yolu bizə həmişə örnək olub. O örnəyi, mətinlik nümunəsini hər bir azərbaycanlı xanımı əmələrində qururla yaşıdır.

İkinci Dünya müharibəsi cəbhələrində Azərbaycan qadınları alman faşistlərinə qarşı qırıcı-təyyarəçi, snayper, topçu, həkim, tibb bacısı kimi iğidliklə döyüşübələr. Erməni işgalçılari Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları ile xalqımıza qarşı mühərabəyə başlayalandı. Vətənimizin qəhrəman qızları torpaqlarımızın müdafiəsinə qalxdılar. Ağır döyüşlərdə şəhid olular, yaralandılar.

Vətən mühəribəsində də ana-bacılarımız istər ön xətdə, istərsə də arxa cəbhədə sefər-bər oldular. Bütün bunlar Azərbaycan qadınının vətənpərvərliyindən, torpağına bağlılığından irəli gəlir.

Şərqdə ilk dəfə olaraq Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə qadınlar seçki hüququ verilmişdir. Azərbaycan qadını zəngin mədəniyyət tariximizdə - opera sənətində ilə imza atmaqla Şərqdə bu sənətin əsası qoyulmuşdur. Azərbaycan qadını özəmizdə iqtisadiyyatın, mədəniyyətin, təhsilin, idmanın və digər sahələrin inkişafına böyük töhfələr verərək, fəaliyyətlərində uğur qazanmışlar.

Bu gün Azərbaycan Ordusunda nece-nece hərbi qulluqçu və mülki işçi olan qadınlarımız əməksevərliklə ilə fəaliyyətlerində uğur qazanıblar. Ana Vətənimizin keşiyində əzmlə dayanan oğullarımıza xidmət edən qadın mülki işçilərlə görüşüb, 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü ilə bağlı ürək sözlərini dinləyib qələmə aldıq.

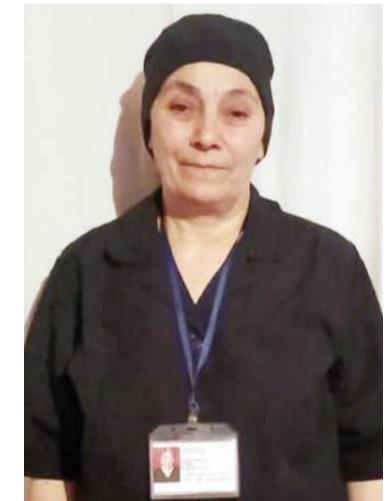
Ağca Mürşüdova (mülki işçisi): "10 ildən artıqdır ki, "N" hərbi hissəsinin əsgər yemekxanasında aşpaz kəməkçisi işləyirəm. Əsgərlərimizə xidmət etməkdən qurur duyuram. Onların hər biri mənim övladımdır. Vətənimizin keşiyində dəyanan, torpaqlarımızda qoruyan əsgərlərimizə qayğı göstərmək, onların ürəyincə və isteyince olan xörəkləri bişirmək bize zövq verir. Biz çalışırıq ki, əsgərlərimizə xalqımızın milli xörəkləri daha çox bisirek. Mən veteran, ağır cəbhələrdən keçən döyüşçü ailəsində böyümüşəm. Atam İkinci Dünya müharibəsinin iştirakçısı olub. Müharibə, od-alov, ölümütmə nə olduğunu atamdan, anamdan çox eşitmışəm. Sonra Vətənimiz mənfur ermənilərin hücumuna mərəz qaldı. Birinci Qarabağ müharibəsində könüllü olaraq döyüşlərə gedən qardaşım oğlu Cabir Tap-

dıqov 1993-cü ildə Murovdəğ istiqamətində itkin düşüb.

30 ilə yaxın torpaqlarımız düşmən işgalində qaldı. Ermənilər işgal etdikləri ərazilərimizi viran qoydular. Tarixi abidələrimizi, ata-babalarımızın məzarlarını vəhşicəsinə dağdırıdlar. Şükürələr olsun, ordumuz gücləndi. Ali Baş Komandanımızın rehberliyi altında vətənpərvər, qəhrəman, igid hərbçilərimizin sayəsində şəhidlərimizin canı hesabına torpaqlarımız döşənən əsəratində xilas edildi. 44 günlük Vətən mühəribəsində gecə-gündüz döyüşlərimizə yeməklər bisirib göndərirdik. Sevinirik ki, işgaldən azad olmuş torpaqlarımızda yeni hərbi hissələrimiz qurulur. Həmin ərazilərimizdə bərpa işləri aparılır. Köckük həmvətənlərimiz doğma yurd yerlərinə dönürələr.

Mülayim Şükürova (mülki işçi): "Mən də 10 ildir ki, "N" hərbi hissəsi yarandığı gün-

Burada hər bir əsgərə ana qayğısı ilə yanaşıraq. Çalışırıq ki, onlara xidmətimizdən razı qalsınlar. Əsgərlərimiz üçün tort, şirniyyat bisirlər. Fəsil yeməklərinə üstünlük veririk. Əriştə, düşbərə, qış aylarında onların ən çox sevdikləri yeməklərdir. Bizzət öncə çalışan təcrübəli işçilərdən öyrənirik. Əvvəller növbəli olaraq əsgərlər yeməkxanalarda çalışırlar. Artıq 10 ildir ki, əsgər yeməkxanalarında qadın mülki işçilər fəaliyyət göstərirler. Şəxsi heyət xidməti ilə bağlı işlərlə məşğul olur. Əsgərlərimiz burada ana qayğısı ilə ehətə olunublar. Xalqımız öz ordusuna güvənir. Ordumuzda xidmət edənlər də xalqımızın övladıdır. Allah ordumuzu qorusun. Azərbaycanımızda həmişə sülh, əmən-amanlıq olsun!"

Bir daha əminliklə deyə bilerəm ki, xalqımızın milli-mənəvi dəyərləri Azərbaycan qadınının simasında hər zaman qorunub, bu gün də qorunmaqdadır.

Lale HÜSEYNOVA,
fotolar
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR
"Azərbaycan Ordusu"

Ordumuzun qüdrəti gündən-günə artır

Vətən müharibəsindən sonra ordumuzun həyatında da yeni dövr başladı. Ordumuz müasir dövrün tələbləri səviyyəsində təkmilləşdirilir, modernlaşdırılır.

Polkovnik-leytenant Ceyhun Məmmədov bildirdi ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin təmin edilməsində hərbi hissənin şəxsi həyatı də iştirak edib. Hərbi qulluqçular bu qələbənin ordunun döyüş hazırlığı, ordu ilə xalqın birliliyi və sərkərdəlik qüdrəti ilə qazanıldığını bilir və bunlarla qururlanırlar.

Hərbi hissənin həyatında "Dəmir yumruq" abidəsi xalqımızın, dövlətimizin, Azərbaycan Ordusunun birliyini, yenilməzliyini eks etdirir. Əsgərlər abidə öündə qəhrəman Vətən oğullarının layiqli davamçıları kimi xidmet edəcəklərini qırur hissi ile bildirirlər. Burada onlarla Azərbaycan Ordusunun keçdiyi şanlı döyüş yolu haqqında da geniş səhbətlər aparılır. Müasir Azərbaycan dövlətinin və ordusunun qurucusu olan böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin Vətənimiz və xalqımız qarşısında misilsiz xidmətlərindən, banisi olduğu

azərbaycançılıq ideologiyasının böyük uğurlarından danışılır.

Şəxsi həyat Vətən torpaqlarının azadlığı uğrunda şəhid olanların xatirəsini də əziz tutur. Şəhid Təbriz Quliyevin, Elçin Mustafazadənin, Emin Əmrəhovun, Natiq Məmmədovun, Şikar Hüseynovun,

Elxan Novruzəlizadənin həyatı, keçdikləri döyüş yolu, şücaəti, igidiyi eśl örnəkdir.

Hərbi hissədə mənəvi-psixoloji hazırlığın yüksək səviyyədə saxlanılmasına xüsusi diqqət yetirilir. İctimai-siyasi hazırlıq dərslərinde əsgərlər böyük maraqla iştirak edirlər. Onlar Vətənimizin qədim tari-

xinə, azadlıq, müstəqillik uğrunda apardığı mübarizəsinə böyük maraqlı göstərilərlər.

Vətəne, xalqa nümunəvi xidmətləri ilə fərqlənən, Vətən müharibəsi iştirakçısı Aşəf Qasımov 9 illərdə xidmətdədir. 44 günlük Vətən müharibəsində tank komandiri kimi Cəbrayıllı, Füzuli, Qubadlı, Zəngilan rayonlarında gedən döyüşlərdə iştirak edib. Düşmənin mövqelərinə, dayaq məntəqələrinə ağır zərbələr endirənlər sırasında o da olub. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə "Cəbrayıllı azad olunmasına görə", "Füzulinin azad olunmasına görə", "Qubadlınin azad olunmasına görə", "Zəngilanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub. Gizir Aşəf Qasımov dedi:

- 2020-ci ilin iyulunda To-vuz döyüşlərində iştirak etmişəm. Bu döyüş bizim üçün de növbəti sınaq oldu. Düşmən qüvvələrinə layiqli cavab verildi. Qürur hissi keçirdirəm ki, mən de Vətənimizin suverenliyinin, ərazi bütövlüyünün təmin olunmasına iştirak etmişəm. Qələbə tarixi yanan Vətən müdafiəçiləri sırasında olmaq bize böyük qürur hissi yaşadır. Biz böyük tarixi məsisiyəni Zəfer günü ilə başa çatdırınlara sərasındayıq. Bundan sonra da Vətənə xid-

mətimizi böyük ruhla, vətənsevərlikle davam etdirəcəyik.

Mexanik-sürücü Emin Budaqov da Vətən müharibəsində iştirak edib. Qubadlı, Cəbrayıllı, Zəngilan, Füzuli döyüşlərinin iştirakçısı. Düşmənin canlı qüvvəsinin, texnikasının məhv edilməsində şəxsi igidlilik və rəşadət göstərib. Tuşlalyıcı Əsgər Həsənov da silahdaşları kimi taleyini ordu həyatı ilə bağlayan məhərətli igidlərdəndir. Göstərilən etimadı həmişə doğruldur. O dedi:

- Iller keçsə də, xalqımıza bəxş etdiyimiz Zəfer gününün qururu həmişə yaşanılaçaq. Bu gün üçün yüzlərlə silahdaşımız şəhid oldu. Biz onların qisasını aldıq. Vətənimizin ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin bərpa edilməsində iştirak etməklə, həm hərbçi, həm də vətəndaşlıq borcumuzu yerinə yetirdik. Xidmətimizi bundan sonra da yüksək qələbə ovqatı ilə davam etdirəcəyik.

Zabitlər Cəlal Nəcəfov, Tofig Mütəlliimli, Elnur Ağayev və başqaları Vətən qarşısında xidmətlərindən qurur hissi keçirdiklərini iftixar hissi ilə qeyd etdilər. Bu gün də xidmətlərini yüksək vətənpərvərlikle davam etdirirlər.

**Mübariz MUSAYEV
"Azərbaycan Ordusu"**

Sıra hazırlığı

Müasir Azərbaycan Ordusunun qurucusu ulu öndər Heydər Əliyev demədi: "Nizami ordunun döyüş qabiliyyəti günü-gündən yüksəlməlidir. Azərbaycanın nizami ordusu, milli ordusu respublikamızın ərazi bütövlüyünü, torpaqlarının müdafiəsinin və dövlətimizin müstəqilliyinin tam garanti olmalıdır".

Azərbaycan xalqının Ümummilli Liderinin siyasi kursunun layiqli davamçısı Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin ordu quruculuğu istiqamətində həyata keçdiyi uğurlu islahatların nəticəsində müasir Azərbaycan Ordusu regionun ən güclü ordusu kimi formalaşıb. Dəmir intizama və vahid komandanlıqla malik olan ordumuz artıq dünyadan ən güclü orduları siyahısındadır. Xalqımıza tarixi qələbə sevincləri yaşadan ordumuzun yüksək döyüş hazırlığının və qələbələrinin əsasında dəmir intizam dayanır. Hərbi intizam isə sıradan başlanır.

Bu gün Azərbaycan Ordusunun bütün bölmələrində şəxsi həyətin hərbi intizamına xüsusi diqqət ayrılır. Hərbi intizamın möhkəməldirilmesində isə vacib şərtlərdən biri sıra hazırlığının yüksək göstəricisidir. Çünkü hərbi xidmətə gələn gənclərin hərbi intizamla ilk tanışlıqları sıradan başlayır. Sıranın müqəddəsliliyi hər bir hərbi qulluqçuya izah olunur. Bütün hərəkətlər

sıra ilə həyata keçirilir, əmr və tapşırıqlar sıradən çatdırılır.

Sıra hərbi qulluqçuların, bölmələrin və hissələrin piyada və maşınlarda birgə hərəkəti üçün Nizamname ilə müəyyən edilmiş düzülüşdür. Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Sıra Nizamnaməsində "sıra" sözünün tərifi bu cür verilir. Bu nizamnamə əsasında bölmələrdə hərbi qulluqçular ilə mütəmadi olaraq sıra hazırlığından məşğələlər keçirilir, hərbi intizam aşılanır, sıra üsullarının yerinə yetirilməsi mükəmmələşdirilir. Sıra hazırlığı komandır heyətinin diqqətində olan əsas məsələlərdən biridir.

"N" hərbi hissəsində bir dəha bunun şahidi oldum. Hərbi qulluqçular üçün yaradılan sosial-məsiət şəraitü ilə tanış olduqdan sonra sıra meyd-

nında bir qrup əsgər gördüm. Onlar məşğələ rəhbərinin nəzarəti altında plana uyğun olaraq sıra hazırlıqlarını təkmilləşdirir, hərbi intizama dərindən yiyələnidirlər. Hərbçilərimizi böyük maraqla izledim. Məşğələ rəhbəri leytenant Elxan Abdullayevin "Düzüll!" komandasından sonra hər kəs sıradə təyin olunan yerini tutur. Növbəti komandanalar ilə şəxsi həyatı silahsız sıra hərəkətləri, əsgəri salamlaşma qaydalarını, sıradan çıxma və sıraya durma, yuxarı rəislərə yaxınlaşma və digər çalışmaları icra edirdilər. Daha sonra əsgərlər sıra addımları hərəkətlərini məşq edirdilər. Hərbi intizamın yüksək olmasının ordu quruculuğu üçün nə qədər önemli olduğunu düşündüm. Sözsüz ki, nizami ordu olmazsa, döyüş ruhu kimi

anlayışlar mümkün olmaz. Məşğələ sona çatdı. Fürsət-dən istifadə edərək hərbçilərimizlə həmsöhbət oldum.

İlk həmsöhbətim leytenant Hərcavan Ələkbərli oldu. Öyrəndim ki, Hərcavan 1999-cu ildə Saatlı rayonunda anadan olub. Əsgərliyini bitirdikdən sonra həyatını hərbi xidmətə bağlamaq fikrinə gələn gənc 2021-ci ildən leytenant kimi yenidən hərbi xidmətinə başladı.

Leytenant söhbət edərkən bildirdi: "Hərbi qulluqçu bılıkli və bacarıqlı olmalıdır. Bunun üçün orduda istər əsgər, istərsə de zabit və gizirlər ilə mütəmadi olaraq dərsler keçirilir. Sıra hazırlığı da hərbi intizamın aşılanması istiqamətində keçirilən önemli məşğələlərdəndir. Əsgərlərə Sıra Nizamnaməsini mənimsədir,

sıra, cərce və s. təriflərini başa salır, interval və distansiyaların qorunmasını öyrədirik. Praktiki olaraq silahsız və silahla sıra üsulları və hərəkətlərini məşq edirik. Ümumi desək, onlar "Düzül", "Düzlən", "Farağat", "Azad" və digər komandalarını, sıra və səfər addımlarını, yerində və hərəkətdə dönmələri inamlı icra edir, sıra hazırlıqlarını yüksəldirlər. Digər fealiyyətlərdə olduğu kimi, sıra hazırlığı məşğələsinin səmərəli təşkili üçün də şəraitimiz yüksəkdir. Asfalt çəkilmiş geniş sıra meydənimiz var. Burada sıra elementlərinin yerinə yetirilməsi üçün düzbucaqlı fiqurlar da çəkilib. Sıra hazırlığında məşğələlər keçirmək əsgərlərimizə xoş, bizə qururvericidir, kənardan müşayiət edənlər üçün isə gözoxşayan mənzərədir".

Əsgərlər Vüqar Babazadə, Əhsən Bağırov, Səbuhi Həsənov, Yusif Hacıyev, Tehran Əliyev və digərləri də yüksək sıra hazırlığının vacibliyini qeyd etdilər. Hərbi xidmətə çağırıldıkları gündən digər bılıklərə yanaşı, hərbi intizamda mənimşədiklərini bildirdilər. "Peşəkarlığa hədd, mükəmməlliyyət sərhəd olmur. Azərbaycan əsgəri hər zaman öz üzərində çalışmalıdır. Rəşadətli qalib ordunun əsgəriyik. Bu ada layiq olduğunu və hər gün sübut etmə üçün əlimizdən gələni edir, ruhumuzu Vətən eşi ilə qidalandırırıq. Fəxr edirik ki, Azərbaycanlılıq və Azərbaycan Ordusunun sıralarında xidmət edirik" - dedilər.

**Baş leytenant
Elvin VƏTƏNDUST
"Azərbaycan Ordusu"**

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə kömək)

Suallar:

1. Azərbaycan xanlıqlarının yaranması yaranması ərefəsində Azərbaycanda ictimai-siyasi vəziyyət.

2. Azərbaycan xanlıqları.

Azərbaycan xanlıqlarının yaranması yaranması ərefəsində Azərbaycanda ictimai-siyasi vəziyyət

XVIII əsrin I yarısında Azərbaycan ərazi-sində ölkənin sonrakı tələyinə çox ciddi və həm də menfi təsir göstərmiş bir sira ictimai-siyasi xarakterli hadisələr baş verdi. Azərbaycanda gedən tarixi proseslər Cənubi Qafqazda, Səfəvilər dövlətində, Osmanlı (Türkiyə) və Rusiya imperiyalarında cəreyan edən hadisələrlə six bağlı idi. Bu dövrdə Səfəvilər dövlətinin tam tənezzülü ilə əlaqədər Cənubi Qafqaz ərazilərinə yiyələnmək uğrunda qarşıdurular gücləndi. Tarixi hadisələrin gedişinə təsir eden mühüm amillər-dən biri də Rusiya imperiyasının bu region-dakı siyasi və iqtisadi marağının artması idi. Rusiya imperiyası özünün inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatını xammalla təmin etmek, Volqa-Xəzər ticarət yolunu inkişaf etdirib genişləndirmek məqsədile Xəzəryani vilayətlərə yiyələnməye, Osmanlı Imperiyasının həmin ərazilərdəki nüfuzunun artmasına mane olmuşa çalıydı. Azərbaycan faktiki olaraq XVIII əsrin ortalarından başlayaraq əsrin sonuna kimi 3 dövlətin - Qacarlar (Iran) dövlətinin, Osmanlı və Rusiya imperiyalarının mənafələrinin toqquşduğu məkan-na çevrilmişdi. Ölkə ərazisi bu dövlətlərin arasında nüfuz dairələrinə parçalanırdı və təbi ki, belə bir vəziyyət Azərbaycanın tarixi-siyasi coğrafiyasına əsaslı təsir edirdi.

Hələ 1722-ci ildə I Pyotrın yürüşü nəticəsində Xəzərin bütün qərb və cənub-qərb sahilləri rus qoşunları tərefindən zəbt olunmuşdu. 1723-cü ildə isə türk qoşunları Cənubi Qafqaza daxil oldu. 1724-cü ildə car Rusiyası ilə Osmanlı imperiyası arasında bağlanmış İstanbul müqaviləsinə görə Cənubi Qafqaz ərazisi iki dövlətin arasında nüfuz dairəsinə bələndü. Əsrin 30-cu illərində Azərbaycan ərazisi Səfəvi-Osmanlı imperiyaları arasında gedən yeni mübarizələrin obyektinə çevrildi.

Nadir şahın hakimiyətə gəlməsi və fealiyyəti Azərbaycan torpaqlarının parçalanması prosesinə itirəfi və əsaslı təsir göstərdi. Dündür, o, Qarabağın məlikliklərini - Vərənd, Çilaberd, Gülvüstan, Dizəq və Xaçın ərazilərini Gəncə bəylərbeyliyinə tabe etdi və sonra isə səfəvilərin inzibati bölgüsüne əsasən mövcud olan Qarabağ, Şirvan, Çuxur-Sədər və Təbriz bəylərbeyliklərini leğv edərək Azərbaycan adı altında vahid inzibati bölgü yaratdı. Vahid Azərbaycanın mərkəzi Təbriz, hakimi isə Nadirin qardaşı İbrahim oldu. XVIII əsrin II yarısında Qazaxda azərbaycanlıların sultanlığı yaranır, Nadirin öldürülməsindən sonra (1747) onun dövləti süquta uğradı və ayrı-ayrı vilayətlərdə, o cümlədən, Azərbaycanda ciddi parçlanma baş verdi. XVIII əsrin I yarısındaki dövr Azərbaycanın tarixi-siyasi coğrafiyası baxımından aşağıdakı səciyyəvi cəhətlərə malikdir:

1. Səfəvilərin hakimiyətinin sonuna (1736) kimi Azərbaycan ərazisi bəylərbeyliklərə (4 bəylərbeyliyi - Qarabağ, Şirvan, Çuxur-Sədər, Təbriz) bölmüşdü;

2. Şirvan (Xəzəryanı sahələr istisna olmaqla) 1721-1735-ci illərdə əsərətən azad olub müstəqilliye nail olsa da, Osmanlı imperiyasının nominal asılılığında qalırdı;

3. Azərbaycanın Xəzəryanı əraziləri car Rusiyasının tərkibinə daxil olmuşdu (1722-1735);

4. İstanbul müqaviləsinə əsasən (1724) Azərbaycan ərazisi Osmanlı imperiyası ilə car Rusiyası arasında bölünmüştü;

5. Rəşt (1732) və Gəncə (1735) müqavilələrinə görə, Xəzəryanı ərazilər car Rusiyasının nüfuz dairəsindən Səfəvilər dövlətinin nüfuz dairəsinə keçmişdi;

6. 1736-ci ildə Səfəvilər dövründəki bəylərbeylik sistemi leğv edilmiş və 4 bəylərbeylik birləşdirilərək vahid Azərbaycan vilayəti yaradılmışdı;

7. Azərbaycanın Borçalı və Qazax əra-

zili Nadir şah tərefindən 1743-cü ildə Sırvanda yalançı Sam-Mirzənin başçılığı ilə Nadir qarşı qalxmış üzəni yatırıldıqdan Kaxetiya çarı Teymuraza verilmişdir;

8. Nadirin ölümündən sonra ölkədə parçalanma prosesi şiddetlənmiş və Azərbaycan 30 (20 xanlıq, 5 sultaniq və 5 məliklik) hissəyə ayrılmışdır.

Azərbaycan xanlıqları

XVIII əsrin II yarısında Azərbaycanın tarixi-siyasi coğrafiyası baxımından xüsusi dövrüdür. Bir tərefdən Azərbaycan öz müstəqilliyinə nail olur, qonşu dövlətlərin, imperiyaların nüfuzundan çıxa bilir, digər tərefdən isə vahidiyini itirir və heç də geniş olmayan ərazisində çoxsaylı müstəqil feodal dövlətləri - xanlıqlar və başqa dövlət qurumları təşəkkül tapır.

Mövzu: Azərbaycan xanlıqlar dövründə

Azərbaycanın XVIII əsrin II yarısındaki ərazisi Səfəvilər dövründeki ərazisindən çox da fərqlənmir. Yeganə fərq şimalı-qərb istiqamətdə Borçalı ərazisinin itirilməsi idi. Ölkənin sahəsi texminən 380.000 kv.km. (səfəvilər dövrü təx. 400.000 kv. km.) idi. XVIII əsrin 40-ci illəri - XIX əsrin I rübündə Azərbaycan ərazisində 20 xanlıq, 5 sultaniq və 5 məliklik fealiyyət göstərmişdir.

Azərbaycanın cənub xanlıqları.

Təbriz xanlığı (XVIII əsrin ortaları-1780) Xoy, Ərdəbil, Sərab, Qaradağ, Marağa xanlıqları və Urmiya gölü ilə həmsərhəd idi. Əsası əfşar tayfasından Əmirəslan xan qoymuş mərkəzi Təbriz şəhəri idi. 1780-ci ildə xanlığın fəaliyyətinə son qoysalarq ərazisi Xoy xanlığının tərkibinə qatıldı.

Ərdəbil xanlığı (XVIII əsrin ortaları - XVIII əsrin sonu) Talış, Qaradağ, Təbriz, Marağa, Sərab xanlıqları və Gilan vilayəti ilə həmsərhəd idi. Əsası Əbdür xan tərefindən qoymuş, mərkəzi Ərdəbil şəhəri idi. Əsrin əvvəllerində şahsevənlər 4 qəla ayrıllar və Ərdəbil, Miskin, Talış və Qaradağda ayrı-ayrılıqla fealiyyət göstərməye başlayırlar. XVIII əsrin sonu Ərdəbil xanlığı Qacarlar dövlətinən asılı vəziyyətə düşdü və fealiyyətinə son qoymuldu.

Marağa xanlığı (XVIII əsrin ortaları - XVIII əsrin sonu) cənubda Saqqız mahali, şimalda Təbriz, qərbən Urmiya, şərqdə Ərdəbil xanlıqları ilə həmsərhəd idi. Əsası məqəddəm (Qarabağın Cavanşir elinin bir qolu) tayfasının başçısı Əliqulu xan tərefindən qoymulmuş və mərkəzi Marağa şəhəri idi. XVIII əsrin sonu Qacarlar dövlətinən asılı veziyətə düşərək müstəqilliliyi itirmişdir.

Maku xanlığı (XVIII əsrin ortaları - XVIII əsrin sonu) Maku Səfəvilər dövründə Çuxur-Sədər bəylərbeyliyinin tərkibinə daxil idi. Maku xanlığı bayat tayfası tərefindən idarə olunmuş və XVIII əsrin sonu Qacarlar dövlətinən asılı veziyətə düşərək müstəqilliliyi itirmişdir.

Qaradağ xanlığı (XVIII əsrin ortaları-1782) Lənkəran, Ərdəbil, Təbriz, Xoy, Naxçıvan, Qarabağ və Cavad xanlıqları ilə hüdudlanırdı. Əsası Kazim xan tərefindən qoymulmuş və mərkəzi Əher şəhəri olmuşdur. 1782-ci ildə Qarabağ və Xoy xanlıqları arasında bölgüsündürək öz müstəqilliliyi itirmişdir.

Sarab xanlığı (XVIII əsrin ortaları-1786) Ərdəbil və Təbriz xanlıqları ilə həmsərhəd idi. Mərkəzi Sarab şəhəri idi. Əsası şəqaçı tayfasının başçısı Əli xan tərefindən qoymulmuşdur. XVIII əsrin sonu Qacarlar dövlətinən asılı veziyətə düşərək müstəqilliliyi itirmişdir.

Xoy xanlığı (XVIII əsrin ortaları - XVIII əsrin sonu) Maku, Naxçıvan, Qaradağ, Təbriz, Urmiya xanlıqları və Osmanlı imperiyası ilə həmsərhəd idi. Əsası Şahbaz xan tərefindən qoymulmuş və mərkəzi Xoy şəhəri idi. XVIII əsrin sonu Qacarlar dövlətinən asılı veziyətə düşərək müstəqilliliyi itirmişdir.

Urmiya xanlığı (XVIII əsrin ortaları - XVIII əsrin sonu) şimalda Xoy xanlığı, şərqdə Urmiya gölü və Marağa xanlığı, cənubda və qərbən Osmanlı imperiyası ilə həmsərhəd olmuşdur. Mərkəzi Urmiya şəhəri idi. Əsası Urmianın əsası hakimi olan Əfşar tayfa başçısı Fətəli xan Əfşar tərefindən qoymulmuşdur. XVIII əsrin sonu Qacarlar dövlətinən asılı veziyətə düşərək müstəqilliliyi itirmişdir.

Azərbaycanın şimal xanlıqları.

Qarabağ xanlığı (XVIII əsrin ortaları-1822) Kür və Araz çayları arasında mövcud olmuş, mərkəzi Şuşa şəhəri idi. Sərhədleri Şəki, Gəncə, İrevan, Naxçıvan, Qaradağ, Cavad və Şamaxı xanlıqları ilə hüdudlanır. Ənahəli xan Cavanşir tərefindən təsis olunmuşdur. Onun dövründə Bayat, Şahbulaq qalaları tikilmiş, Əsgəran qalası möhkəmləndirilmiş, Şuşa (Pənahabad) şəhərinin əsası qoymulmuşdur. Əhalisini Cavanşir, İyirmi dörd, Otuzkiler, kəbiri, Ziyadoğlu, bəharlı tük tayfları təşkil edirdilər. Xanlıq 1805-ci ildə Kürəkçay müqaviləsinə əsasən car Rusiyasına ilhaq edilmiş və 1822-ci ildə car fərmanı ilə leğv edilmişdir.

Şəki xanlığı (XVIII əsrin ortaları-1819) ilə su Sultanlığı, Şamaxı, Qarabağ, Gəncə, Qu-

həri olmuşdur. Xanlıq 1800-ci ildə car Rusiyasının nüfuz dairəsinə düşmüş və 1826-ci ildə car fərmanı ilə leğv edilmişdir.

Naxçıvan xanlığı (XVIII əsrin ortaları-1827) Zəngəzur dağlarından Araz çayına kimi olan əraziləri əhatə edirdi. Xanlıq Kəngərli tayfasının başçısı Heydər qalı xan tərefindən təsis edilmişdir. Mərkəzi Naxçıvan şəhəri olan xanlıq İrevan, Qarabağ və Maku xanlıqları ilə həmsərhəd olmuşdur. 1797-ci ildə xanlıq Qacarlar dövlətindən asılı veziyətə düşmüş, 1828-ci ildən isə Türkmençay müqaviləsinə əsasən car Rusiyasına birləşdirilmişdir.

Salyan xanlığı son vaxtları qədər "Salyan sultanlığı" kimi tanınır və qonşu xanlıqların tərkibində göstərilirdi. Lakin son tarixi ədəbiyyatda onun Kür çayının mənsəbində kiçik xanlıq olduğu bildirilir. Xanlıq Xəzər dənizi, Şamaxı, Cavad və Talyış xanlıqları ilə həmsərhəd idi.

Cavad xanlığı (XVIII əsrin ortaları-1813) Kür ilə Arazın qovuşduğu yerde mövcud olmuşdur. Şamaxı, Qarabağ, Qaradağ, Lənkəran və Salyan xanlıqları ilə həmsərhəd idi. Xanlığın əsasını şahsevən tayfasından Həsən xan qoymuş, mərkəzi Cavad qalası olmuşdur. 1768-ci ildən Quba xanlığından asılı və onun tərkibində car Rusiyasına birləşdirilmişdir.

Şamaxı (Şirvan) xanlığı (1748-1820) Bakı, Quba, Şəki Qarabağ xanlıqları və Kür çayı ilə həmsərhəd idi. Əsası Hacı Məhəmməd bəy, Məhəmməd Səid bəy və Ağası qardaşları tərefindən qoymulmuş, paytaxtı bir müddət Ağsu və sonra Şamaxı şəhəri olmuşdur. Xanlıq 1805-ci ildə car Rusiyasının əsaretinə düşmüş və 1820-ci ildə car fərmanına əsasən leğv edilmişdir.

Azərbaycan ərazisində xanlıqlarla ya-naşı sultanlıqlar və məlikliklər də mövcud olmuşdur. Sultanlıq-sultanın başçılıq etdiyi monarxiya dövləti idi. Məliklik isə məliklər tərefindən idarə olunan kiçik feodal hakimliyindən ibarət idi. Məliklik "xemsə" (beslik) de adlanır. Səfəvilər dövlətinin inzibati-ərazi vahidlərindən biri məliklik olmuş və 5 feodal hakimliyini (Qarabağ xanlığının tərkibində) - Vərəndə, Dizəq, Xaçın, Gülvüstan və Çilabert hakimliklərini birləşdirmişdi. Azərbaycanda Qazax, Şəmşəddil, Ərəş, İlisu, Qəbələ sultanlıqların və Car-Balakən camaatlığının adına təsadüf edilir.

Qədim və zəngin dövlətcilik ənənələrinə malik olan Azərbaycan xalqı tarixin müxtəlif dövrlərində, özünün dövlətcilik ənənələrini qoruyub saxlaya bilmər, hətta Şərqi və Qərbi dünyasında özünəməxsusluğunu ilə seçilən qüdrəti imperiyalar yaratmışdır. Bu həm Manna, Atropatena, Albaniya kimi qədim, həm də Şirvanşahlar, İldənizlər, Qarqoyunlular, Ağqoyunlular, Səfəvilər kimi qüdrəti orta əsr dövlətlərinin, həmçinin ərazi çəhədən kiçik olsa da, xanlıqlar kimi siyasi müstəqilliliyi malik son orta əsr dövlətlərimizdir.

Bugünkü inkişafımızın təməlini təşkil edən Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin milli dövlətcilik, vətənpərvərlik ideyaları, XX yüzilliyin sonu Azərbaycan xalqının dövlətcilik uğrunda apardığı mübarizəsi və qan yaddaşımızda əbədi yaşayacaq hadisələrin içərisində müstəqilliyimizin ilk otuz illik dövrünün keşməkəsləri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun apardığı 44 günlük Vətən müharibəsinin, antiterror tədbirinin heç vaxt silinməyəcək izləri əsrlər boyunca gələcək nəsillərin fikir və düşüncələrinə hakim kılınacağı, şanlı tariximize qızıl hərflərə qeyd ediləcəkdir. Bu gün hər birimiz əsası xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərefindən qoymulmuş, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev tərefindən uğurla davam etdirilən dövlətcilik amallarını, yüksək ideyalarını yaşatmaq və gələcək nəsle çatdırmaq, Azərbaycan tarixinin yeni şanlı səhifələrini yazmaq namənə onun ətrafinda six birləşərək, əlimizdən gələni əsirgəməməliyik.

İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi

Müdafıə Nazirliyinin Əlahiddə Nümunəvi orkestrinin estrada heyəti konsert programı ilə çıkış edib

Martin 7-də Bakı Musiqi Akademiyasının böyük zalının səhnəsində Müdafıə Nazirliyinin Əlahiddə Nümunəvi orkestrinin estrada heyəti Beynəlxalq Qadınlar Gününa həsr olunmuş konsert programı ilə çıkış edib.

AZERTAC xəbər verir ki, programda Azərbay-

can ve xarici bəstekarların əsərləri səsləndirilib.

Programın bədii rəhbəri və baş hərbi dirijoru Azərbaycan Respublikasının Əməkdar İncəsənət xadimi, dosent, polkovnik Rüfət Axundzadə olub.

Orkestrin solistləri Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti Xəyyam Mustafazadə, Aynur İsgəndərli, Nəriman Abdullayeva, Günay Qasımovə, Afət Cavadova, Arslan Növrəslı, Kənan Qədimov, Fərhad Cəfərov və Rauf Muradov olub.

"Zəfərə aparan yol" adlı tədbir keçirilib

Mingəçevir şəhər İcra Hakimiyyəti, "N" hərbi hissə və Gəncə Qarnizonu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə "Zəfərə aparan yol" adlı hərbi vətənpərvərlik tədbiri keçirilib.

AZERTAC xəbər verir ki, hərbiçilərin, şəhid ailələrinin, veteranların, mühərbi iştirakçılarının, məktəbilərin, ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirak etdiyi tədbirdə əvvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydəri Əliyevin abidəsi ziyanət edilib, öününe gül dəstələri düzüldüb.

Tanınmış incəsənət ustalarının ifasında müsəlman programı ilə davam

edən tədbirdə hərbi hissənin komando əsgərlərinin xüsusi döyüş hazırlığı, məktəblilərin kitab, rəsm, əl işləri sərgisi, mədəniyyət evlərinin təqdimatında milli kuliniariya nümunələri və Novruz bayramı atraktivləri nümayiş etdirilib.

Əsgərlərlə gənclərin birgə kross qaçışı, müxtəlif oyunlar və rəqsler maraqla qarşılanıb.

Tədbir çərçivəsində kütləvi hərbi vətənpərvəlik tədbiri olan "Əsgərə məktub" layihəsi də keçirilib. İştirakçılar Azərbaycan Ordusuna sıralarında xidmət edən əsgərlərə məktub vəsítəsilə üzək sözlərini yazıblar.

Sonda müxtəlif idman yarışlarında və müsabiqələrdə fərqlənən yeniyetmə və gənclər fəxri fərman, diplom və təşəkkürnamələrlə təltif olunublar.

Mühəndis bölmələrində döyüş hazırlığı məşğələləri keçirilir

Müdafıə nazirinin 2024-cü il üçün təsdiq etdiyi həzırlıq planına uyğun olaraq, Azərbaycan Ordusunun mühəndis-istehkam bölmələri ilə döyüş hazırlı-

ğı üzrə məşğələlər keçirilir. Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, keçirilən məşğələlər zamanı istehkamçılar silahlanmadı olan müasir

mühəndis avadanlıqlarından istifadə etməklə nəqliyyat vasitəsinə yerləşdirilmiş partlayıcı qurğunun aşkar olunaraq zərərsizləşdirilməsi üzrə tapşırıq-

ları müvəffeqiyyətə yeri-nə yetiriblər.

Mühəndis təminatı yeri-nə yetirən bölmələrin şəxsi heyəti ilə keçirilən məşğələlərin əsas məqsədi peşəkarlıq səviyyəsinin və dö-yüşə hazırlılma vəziyyətinin daha da artırılmasıdır.

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyənin Hərbi-Dəniz Qüvvələri MİDLAS şaquli raket buraxılışı qurğusu ilə təchiz edilir

Türkiyə MİDLAS raketini üçün şaquli buraxılış qurğusunu ölkənin Hərbi-Dəniz Qüvvələrinə (HDQ) məxsus gəmilərə yerləşdirir.

Müxtəlif növ raketlərin buraxılması üçün nəzərdə tutulan bu qurğulardan birincisi, bu ilin yanvar ayında Türkiyə HDQ-nin balansına köçürülmüş TCG İstanbul freqatına integrasiya edilib.

MİDLAS qurğusunun hazırlanması layihəsi Türkiyə Prezidenti Administrasiyasının nəzdində Müdafıə Sənayesi İdarəsinin rəhbərliyi altında həyata keçirilib. Dövlət sınaqları yaxın dövr üçün nəzərdə tutulub ki, bu da Türkiyənin müdafiə sahəsində idxlə texnikasının sürelə əvəzlənməsinə töhfə verəcək.

Əvvəlki sınaqlar zamanı MİDLAS qurğusundan "HİSAR-D RF" tipli yerli raketin uğurla buraxılması həyata keçirilib.

Tezliklə MİDLAS qurğusundan Türkiyə iştehsali olan SİPER Blok-1 və ATMACA raketlərini işə salmaq üçün istifadə edilməsi planlaşdırılır ki, bu da ölkəni, donanmasının ehtiyacları üçün öz Rakət və Hava Hücumundan Müdafiə sistemlərini inkişaf etdirə bilən dövlətlər sırasına çıxarácaq.

Növbəti merhələdə isə liman strukturlarını və dəniz bazalarını qorumaq üçün MİDLAS qurğusunun yerüstü versiyalarının hazırlanması planlaşdırılır.

Afrikanın üç ölkəsi terrorizmle mübarizə üçün birgə silahlı qüvvələr yaradır

Burkina-Faso, Mali və Niger hakimiyyəti Afrikanın Sahel bölgəsində fealiyyət göstərən terrorquş grupları mübarizə üçün birgə silahlı qüvvələrin yaradılmasını elan edib.

Bu barədə RFI radiostansiyası məlumat yayıb.

Birgə qüvvələrin yaradılması haqqında məlumat Niameydə keçirilən Sahel Dövlətləri Alyansına üzv ölkələrin Baş Qərargah Reisli Şurasının iclasından sonra məlum olub.

Husilər Ədən körfəzində ABŞ gəmisinə rakət zərbəsi endirib

Yəmənin "Ənsar Allah" üsyancı hərəkatından olan husilər Ədən körfəzində ABŞ-in "True Confidence" gəmisine hücum etdiklərini təsdiqləyiblər. Bu barədə hərəkatın hərbi nümayəndəsi Yəhya Səriya məlumat verib.

Onun sözlərinə görə, hücumda bir neçə gəmi əleyhinə rakətdən istifadə edilib. "Zərbələr dəqiq olub və neticədə gəmidə yanğın başlayıb", - deyə o qeyd edib.

Yəmənin Əl-Hodey hava limanı rakətlə vurulub

ABŞ və Böyük Britaniya silahlı qüvvələri husilərin "Ənsar Allah" hərəkatının nəzarətində olan Əl-Hodeyde şəhərinin hava limanına iki rakət zərbəsi endirib.

Bu barədə "Al Masirah" telekanalı məlumat yayıb. Hücumların nəticələri barədə məlumat verilmir.

Qeyd edək ki, ötən il noyabrın ortalarından bəri husilər Qırmızı dəniz və Ədən körfəzində onlarla mülki gəmiyə hücum ediblər.

Nümunəvi xidmət

Vətənə sevgi ilə ali təhsil aldılar, bu sevgi ilə hərbi xidmət edirlər

Birinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın ərazisinin 20 faiizi işğal olunmuşdu. Ermənistən danışıqlardan yayının, regionda mövcud status-kvonu saxlamaq, işgalçılıq siyasetini davam etdirmək isteyirdi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev qətiyyətlə demişdi: "Azərbaycan xalqı, Azərbaycan dövləti heç zaman Azərbaycan ərazisində ikinci ermeni dövlətinin yaranmasına imkan verməz". Bu qətiyyəti dünyəvi dövlətlər bəşərilik manifesti bilmədi. Xisletində işgalçılıq, işgalçılıya yarınma olan dövlətlər bu qətiyyətin məhiyyətini dərk etmədi, yoxsa dərk etmək istəmədi? - Ermənistən yeni ərazilər işgal etmek niyyəti ilə işgal etdiyi ərazilərdən hücumlar edirdi. 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Ordusunun hissələri Ermənistən silahlı qüvvələrinin növbəti hücumunun qarşısını aldı, Ali Baş Komandanın döyüş əmri ilə əks-hücum keçdi. Məhiyyəti etibarilə Vətən müharibəsi olan ikinci Qarabağ müharibəsi başladı...

Bu müharibə xalqın müharibəsi idi; xalqın qəlebəruhu əsgərləşmişdi. Azərbaycandan uzaqda olanlar da Vətənə can atırdılar. Xaricdə ali təhsil alan tələbələr də Azərbaycana gəlmək, döyüşənlərin sırasında olmaq isteyirdilər. Onları birmənalı şəkildə deyilmişdi ki, buna zərurət yoxdu, siz təhsilinizi davam etdirin. Döyüşənlərimiz müharibəni qəlebə ilə başa çatdıracaq, sizin təhsiliniz bu qəlebənin davamı olacaq...

Rüfət Veliyev Xarkovda təhsil illerinin üç məqamını unutmur: Vətən mühərabəsinin başladığı gün. Ukraynada ali təhsil alındı. İkinci Qarabağ müharibəsi başlayanda Xarkov Universitetinin üçüncü kurs tələbəsi idi. Həmin gün evlərinə zəng etmişdi, "Mühərabə başladı, ay oğullu!" - anasının səsində çırpınan qəhər onun düşüncələrini didiştirmişdi. Xəberi Azərbaycandan olan, bu universitetdə təhsil alan tələbələr də eşidibmiş. Səhərisi təhsillərini dondurub Azərbaycana qayıtmış, döyüşənlərin sırasına getmək, döyüşmək məqsədi ilə universitetin rektorluğuna müraciət etdilər. Rektorluq buna icazə vermedi. Evlərinə zəng etdilər ki, gərek olan sənədlə təhsil möhləti ala bilərdilər. Ailələrinə deyilmişdi ki, tələbələr döyüşlərə aparılmayacaq, təhsillərini davam etdirsinlər. Mühərabəni 44 gün uzaq Xarkovdan izlədilər:

Mühərabənin ilk günü Qaraxanbəylinin işgaldən azad edilməsini eşidənə sevincdən qəhərləndik. Ukraynalı tələbələr sevincimizi öz sevinci bildilər.

Hər axşamı cəbhə xəbərləri ilə qarşılıyırıq. Nədanım, o günlərdə oxumaq həvəsimiz bir qədər səngimmişdi. Bunu hiss edən professor sözərəsi demişdi ki, döyüşçülərinin qələbələrini təhsil uğurlarınızla tamamlayın. Bələdə etdik. Noyabrın 9-da professor bizi daha doğmaliqla salamladı..., - əsərər Əli Əliyev 38 ay əvvəlin bir payız səhərini bələ xatırladı.

İkinci məqam. Xudayar Yusifzadənin oxuması:

Xudayarın oxumasını hamı könül oxuması kimi dinləyirdi. Rüfət də, Rüfətin tələbə yoldaşları da bələ dinləyiblər. Onlar da əmin olublar ki, dinləyənin könül mülkünün üfüqləri ruhun üfüqlərinə sarılırlar.

Suşanın işgaldən azad edildiyi gün onların da ruhuna gözaydınlığı günü olub:

Noyabrın 8-də döyüşçülərimiz Şuşanı işgaldən azad etdilər. Bu qəlebə ilə Vətən müharibəsi başa çatdı. 9 noyabr səhəri Azərbaycan üçün, azərbaycanlılar üçün, Azərbaycanı sevənlər üçün ən gözəl səhər oldu. 8 noyabr gecəsi Azərbaycanda da, Azərbaycandan uzaqlarda da Zəfər ovqatı ilə yaşınlıdır.

Üçüncü məqam. "Maşınımız vardi. Azərbaycanlı tələbələr Azərbaycan bayrağı ilə şəhəri dolaşdıq. Neçə-neçə bələ maşın gördük. Saatlar keçdi kəcə maşınların sayı artırdı. Bakı ilə görətülü zənglərimiz bizim ruhumuzun işığını artırırdı. Azərbaycanımızı illərlə bələ görmek istəmişdik. Nə gizlədim, həmin gün hamımız Bakıda ol-

maq isteyirdik. Onda tələbə yoldaşlarından biri qalib Azərbaycan əsgərinə xitabən dedi: "Gözüm gönündən uzaq olsa da, Könüldən könülə yollar görür...". Təhsilimizi başa çatdırıq..."

Bakıya qayıdanda birlikdə Şəhidlər xiyanətə gediblər. Tanımadıqları şəhidlərin ruhuna sədaqət borcu kimi səssiz kəlməşiblər. "Qəhrəmansınız..." - deyiblər. "Qəhrəman olmaq üçün döyüşmürdük, xalqın adından döyüşmürdük, qəhrəmanlıqla döyüşmürdük...." - eşidiblər. "Sizin döyüş yolunuzu biz davam etdirəcəyik..." - deyiblər, "Qalib ordunun əsgəri olmaq da qururludur..." - eşidiblər...

O da, tələbə yoldaşları da Vətəndə hərbi xidmətə çağırılacağı güne tələsiblər. Azərbaycanda müharibə başlayanda fəlsəfə müəllimlərinin dediklərini də unutmamışdır: Vətəne döñərsiniz, hərbi xidmət gedərsiniz, yaxşı xidmət edərsiniz. Onda bu gün yaşadığınız təessüfü unudacaqsınız.

Azərbaycanın ərazi bütövülü tam bərpa ediləndən sonra Azərbaycanı sevən müəllimlərinə zəng ediblər, Azərbaycanda işgalin başa çatdığı sevincini onlara da bildiriblər; müəllimləri bələ xahiş ediblər.

Azərbaycandan uzaqda yaşadıqları təessüfü, həyəcanları unudublar. Əldə, tələbə yoldaşları da arṭiq hərbi xidmətdədirler. Rüfət də nümunəvi xidmət edir...

Rəşid HÜSEYNOV
"Azərbaycan Ordusu"

Türkiyənin TUSAŞ şirkətinin istehsalı olan ANKA pilotsuz uçuş aparatlarının (PUA) ümumi uçuş saatı 220 minə çatıb.

AZERTAC xəbər verir ki, bu barədə TUSAŞ şirkətində bildirilib.

ANKA PUA-larının istehsal layihəsi Türkiye Prezidenti Administrasiyasının tabeliyindəki Müdafiə Sənayesi idarəsinin nəzarəti altında həyata keçirilir. ANKA-nın ilk uçuşu 2010-cu ildə reallaşıb.

Sözügedən PUA 2017-ci ildə müntəzəm istismara təhvil verilib və öz kateqoriyası üzrə dünyada operativ sistemə malik ən yaxşı uçuş aparatlarından biri seçilib.

ANKA ilkin olaraq, hə-

Türkiyənin ANKA pilotsuz uçuş aparatlarının uçuş saatı 220 minə çatıb

dəflərin aşkarlanması və izlenməsi məqsədilə işlənilə hazırlanan, o, sutkalıq rejimde və istenilən hava şəraitində fealiyyət göstərə bilir. Növbəti illərdə ANKA PUA-larının zərbe endirən və göyərtəli versiyaları, habelə radio-elektron mühərabə və düşmə-

nin hava hədəfləri ilə mübarizə aparan versiyaları istehsal edilib.

Bununla yanaşı, bu PUA-nın məşə yanğınları və zəlzələlər kimi təbii fəlakətlərin fəsadları ilə mübarizə aparan variantı da işlənərək hazırlanıb. ANKA-nın faydalı yük

həcmi 200 kq təşkil edir. Havada 30 saatə qədər qala bilir.

PUA-nın həcum modifikasiyası dörd döyüş sursatına hesablanıb. ANKA-nın bütün hərəkətləri peyk və sitesilə tənzimlənir. Bu PUA-lar antiterror əməliyyatları zamanı və dövlət sərhədinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsində uğurla tətbiq olunur. ANKA-nın tədarükü ilə bağlı ixrac müqavilələri indiyədək beş ölkə ilə bağlanıb, digər 3 ölkə ilə danışqlar isə yekunlaşma mərhələsindədir.

İndiye qədər PUA-ların Blok A, Blok B, ANKA-S və Operativ ANKA adlanan dörd növ olmaqla, ümumilikdə 70 ədəd istehsal edilib. Cari onunadək TUSAŞ bu göstəricini iki dəfə artırıraq, 140-a çatdırmağı planlaşdırır.

İdmən

Azərbaycan parateakovondoçu lisenziya turnirində iştirak edəcək

Azərbaycan parateakovondoçu lisenziya turnirində iştirak edəcək

Baş məşqçi Fərid Tağızadə "Paris-2024" Yay Paralimpiya Oyunlarına lisenziya uğrunda mübarizədə Röyalə Fətəliyevaya şans verəcək.

O, K44 kateqoriyası üzrə 52 kilogram çəkidi dayanıq üzrə çıxacaq. Yarışa Martin 8-də start veriləcək.

Azərbaycan Gürcüstanda keçiriləcək dünya çempionatına dəvət olunub

Aprelin 6-7-də Gürcüstanın Qu-dauri xızık kurortunda ilk dəfə olaraq Beynəlxalq Xızık və Snoubord Federasiyasının həmçinin gənclər arasında snoubord üzrə dünya çempionatı keçiriləcək.

Bu barədə Gürcüstan İqtisadiyyat və Davamlı inkişaf Nazirliyindən məlumat olub. Bildirilib ki, Gürcüstan Qudauridə snoubord kross növü üzrə Dünya Kuboku mərhələsini uğurla keçirdikdən sonra 21 yaşadək idmançılar arasında çempionata ev sahibliyi etmə hüququ qazanıb. Beynəlxalq Xızık Federasiyası qeyd edib ki, Qudauri həm infrastruktur, həm də təşkilat məsələlər baxımından bütün standartlara uyğundur.

Gürcüstanın iqtisadiyyat və davamlı inkişaf nazirinin müavini Mariam Kvrişviliin sözərənine görə, beynəlxalq turnirlərin keçirilməsi dağlıq rayonlarda turizm sənayesinin güclənməsinə və iqtisadi inkişafına müsbət təsir göstərir.

Nazirlikdən onu da bildirilib ki, çempionat Azerbaycandan qonaqlar dəvət olunub.

Qeyd edək ki, gənclər arasında snoubord üzrə dünya çempionatı ilk dəfə 1997-ci ildə İtaliyada keçirilib. Bundan sonra mötəbər turinrin ev sahibləri İspaniya, Fransa, Almaniya, Avstriya, İsviçre və İsviçre olub.

Azərbaycan cüdoçuları Qran-Pri turnirində iştirak edəcəklər

Azərbaycanın 5 cüdoçusu Avstriyada Linz şəhərində keçiriləcək Qran-Pri turnirində iştirak edəcək.

Turnirdə qadınlar arasında Gultac Məmmədəliyeva, Aydan Veliyeva (hər ikisi 52 kilogram), Aytac Qardaşxanlı (63 kilogram) medallar uğrunda yarışacaqlar.

Kişiin mübarizəsində isə Rəşid Məmmədəliyev (73 kilogram) və Camal Qamzatxanov (+100 kilogram) bacarıqlarını göstərəcəklər.

Yarışda komandaya böyük lərden ibarət yığmanın böyük məşqçisi Slavko Tekić və qadınlardan ibaret millinin baş məşqçisi Rəşad Məmmədov rəhbərlik edəcəklər.

Azərbaycan Cüdo Federasiyasının A kateqoriyalı beynəlxalq dərəcəli hakimi Nazim Umbayev yarışda ədalət təmsilçiləri arasında yer alacaq.

Qeyd edək ki, martın 8-10-da keçiriləcək Qran-Pride 82 ölkədən 568 idmançı mübarizə aparacaq.

AZERTAC-in materialları əsasında

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günler) nəşr olunur. "Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində sahifələnərək "Harbi Nəşriyyat" in mətbəsində hazırlanmış diapozitlərindən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilir, teqdim edilən yazarlar müəllifi qaytarılır. Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisenziya № 361
Sifariş № 84
Nüsxə № 4650

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəhəfət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

baş leytenant
Elvin VƏTƏNDUST

Qəzetin hesabı

Nerimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611